

DOI <https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2025.1.15367>
УДК 61:[378.016:811.124]:001.895:[37.015.3:005.32]-057.875

І. М. Апоненко

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1682-4218>

К. А. Шубкіна

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5205-6335>

Дніпровський державний медичний університет

ЛАТИНСЬКА МОВА В СУЧАСНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ

I. M. Aponenko, K. A. Shubkina

Dnipro State Medical University

LATIN LANGUAGE IN MODERN MEDICAL EDUCATION: CHALLENGES AND PROSPECTS

Анотація. У статті розглянуто виклики й перспективи викладання латинської мови в медичних закладах вищої освіти України в умовах військового стану. Акцентовано увагу на зниженні мотивації студентів до навчання, а також на важливості латини як фундаментального складника професійної підготовки медиків. Проаналізовано основні фактори, що впливають на мотивацію студентів, зокрема відсутність попередньої підготовки, усе більшу роль англійської мови в медичній сфері, а також обмежену кількість годин, відведених на вивчення латини у вищій школі. Крім того, звернено увагу на психологічні аспекти навчання, зокрема вплив стресу й перевантаженості студентів, на їхню здатність до засвоєння матеріалу.

Особливу увагу приділено методам активного й інтерактивного навчання, які сприяють зростанню інтересу добувачів вищої освіти до дисципліни. Запропоновано використання сучасних підручників, цифрових технологій, мультимедійних засобів, а також упровадження методик Problem-based learning, Team-based learning, Case-based learning для підвищення ефективності викладання. Обґрунтовано необхідність збільшення годин на практичне освоєння латинської медичної термінології та впровадження базового вивчення латини в спеціалізованих закладах освіти. Запропоновано створення відкритих онлайн-курсів з латини, які можуть бути доступними для широкого кола студентів незалежно від місця їхнього навчання, а також розроблення інтерактивних мобільних застосунків для самостійного вивчення медичної термінології.

Перспективи подальших досліджень включають розроблення адаптованих програм викладання латини для медичних спеціальностей, розширення інтеграції міждисциплінарних зв'язків, а також оцінювання ефективності запропонованих методик у навчальному процесі. Особливо важливим напрямом є впровадження комбінованих форм навчання, що поєднують традиційні методи з новітніми технологіями, а також розвиток співпраці між вищими навчальними закладами й медичними установами для створення практико-орієнтованого підходу до вивчення латинської мови.

Ключові слова: латинська мова; медична освіта; мотивація студентів; інтерактивні методи; Team-based learning; Case-based learning; міждисциплінарна інтеграція.

Abstract. The article examines the challenges and prospects of teaching Latin language in medical institutions of higher education in Ukraine under martial law. The emphasis is on the decrease in students' motivation to study, as well as the importance of Latin as a fundamental component of the professional training of doctors. The main factors affecting students' motivation are analyzed, in particular the lack of prior training, the growing role of English language in the medical field, as well as the limited number of hours allocated to studying Latin in higher education. In addition, attention is paid to the psychological aspects of learning, in particular the impact of stress and overload on students' ability to learn the material. Particular attention is paid to active and interactive learning methods that contribute to increasing the interest of higher education applicants in the discipline. The use of modern textbooks, digital technologies, multimedia tools, as well as the introduction of *Problem-based learning*, *Team-based learning*, *Case-based learning* methods to increase teaching efficiency are proposed. The need of increasing the hours for practical mastery of Latin medical terminology and the introduction of basic Latin language study in specialized educational institutions is substantiated. The creation of open online Latin courses that can be accessible to a wide range of students regardless of their place of study is proposed, as well as the development of interactive mobile applications for independent study of medical terminology. Prospects for further research include the development of adapted Latin teaching programs for medical specialties, the expansion of the integration of interdisciplinary connections, and the assessment of the effectiveness of the proposed methods in the educational process. A particularly important direction is the introduction of combined forms of learning that combine traditional methods with the latest technologies, as well as the development of cooperation between higher education institutions and medical institutions to create a practice-oriented approach to studying Latin.

Key words: Latin language; medical education; student motivation; interactive methods; Team-based learning; Case-based learning; interdisciplinary integration.

Вступ. У сучасному українському освітньому просторі в період панування пандемії й військового стану відчувається зниження мотивації щодо навчання студентів закладів вищої освіти (далі – ЗВО), хоча й не лише в них: це виражається, з одного боку, у зниженні рівня успішності, а з іншого – більшій вимогливості студентів до викладачів. Так, ослаблена мотивація чи взагалі її відсутність негативно позначаються на будь-якій діяльності здобувачів вищої освіти. Зростають і вимоги до мовної компетентності студентів, зважаючи на інтернаціоналізацію наукового простору загалом і медичної царини відповідно. Така ситуація спонукає до пошуку різних методик мотивації вивчення класичних мов, зокрема латинської, як активних, так й інтерактивних і навіть інноваційних. Тому цілком природнім стає перехід від комунікативного підходу у викладанні іноземних мов, у тому числі й латини, до інтерактивного [6]. Одним із ключових складників цього процесу стає застосування так званого методу конкретних ситуацій – case study method, що стимулює пошук «альтернативних методів вирішення проблеми й прийняття оптимального вирішення проблеми» здобувачами [13].

У медичних ЗВО важливим фактором формування «у студентів мотивації до вивчення латинської мови є професійна спрямованість предмета» [6], адже латина є тим підґрунтям, одним із основних професійних компонентів, що «вводить здобувачів освіти в медичну професію, формує професійну мову медиків» [5, с. 88]. Знання латинської професійної медичної лексики й термінології полегшує вивчення профільних предметів, а також «є маркером освіченості та ерудиції» [8] майбутніх лікарів.

Латинська мова є досить поширеною для вивчення серед класичних мов, адже вона є обов'язковою (або вибірковою) дисципліною для опанування на багатьох спеціальностях. Так, проблематиці й особливостям викладання латини майбутнім філологам присвячена стаття Р. Ключник і Л. Ратомської, у якій розглянуто деякі аспекти викладання латинської мови відмінно від сучасних іноземних мов [8]. У статті Н. Дьоми «Формування позитивної мотивації студентів-юристів до вивчення латинської мови» представлено дослідження панівних мотивів у вивченні латини студентами юридичних спеціальностей, що підтверджено кількісними та якісними даними, які отримані в результаті анкетування [7]. Шляхам формування позитивної мотивації вивчення латинської мови в майбутніх лікарів і підвищення ефективності навчальної діяльності в медичному ЗВО присвячено роботи Л. Гурай [5], Н. Дерев'янченко [6], Т. Скуратової й Л. Нетребчук [12]. Особливості застосування методів інтерактивного навчання в процесі викла-

дання латини як мови медицини та їх ефективність висвітлено в роботі Н. Бондар [2] та ін.

Так, можемо зазначити, що викладанню латини й пошуку мотивації щодо її вивчення в різних закладах освіти присвячено достатню кількість досліджень, однак змінюються освітньо-професійні програми, зростають вимоги до вдосконалення самих методик (наприклад, онлайн-освіта, дистанційне або змішане навчання з використанням комп'ютерних технологій) або виникають непереборні обставини (карантин, військовий стан) – усе це спонукає шукати нові шляхи вдосконалення викладання латинської мови. До того ж «інформаційна мережа Інтернет пропонує значну кількість навчальних і пізнавальних матеріалів, різних за формами і змістом, чим значно підвищує зацікавленість студентів до вивчення латинської мови та медичної термінології, розширює можливості студентів знаходити, вивчати й засвоювати матеріал» [5].

Мета дослідження – вивчити виклики викладання латини в медичних ЗВО, визначити фактори, що впливають на мотивацію студентів, запропонувати методи підвищення зацікавленості й успішності у вивченні латинської мови.

Теоретична частина. Латинська мова відіграє важливу роль у підготовці майбутніх медиків і фармацевтів, адже вона є основою міжнародної медичної термінології. Проте викладання цього предмета в українських медичних ЗВО стикається з низкою викликів, які впливають на рівень засвоєння матеріалу студентами. Так, оскільки латина не входить до шкільної програми, першокурсники починають її вивчати з нуля, що однозначно створює додаткове навантаження на українських студентів, на відміну від здобувачів вищої освіти в країнах Західної Європи та США [7], адже там латина вивчається в загальноосвітніх закладах як факультативний або навіть основний предмет (наприклад, у ліцях хіміко-біологічного, біолого-медичного профілів тощо), що значно полегшує її засвоєння у ЗВО. Таким чином, європейські й американські студенти вступають до закладів вищої освіти вже з високим рівнем підготовки з класичних мов, що дає їм змогу без труднощів опановувати латинську термінологію паралельно з вивченням спеціальних дисциплін [7]. Але, незважаючи на це, латинська мова залишається навчальним предметом ЗВО й у тому чи іншому обсязі входить до навчальних планів медичних і фармацевтичних закладів освіти за кордоном, адже латинська мова має складну граматичну систему, а медична термінологія часто включає давньогрецькі корені, що ускладнює процес засвоєння. Окрім того, медична лексика насичена великою кількістю складних термінів, які потребують не тільки механічного запам'ятовування, а й розуміння логіки їх утворення.

На жаль, в Україні сьогодні для багатьох студентів-медиків латина залишається другорядним предметом, який необхідно просто здати [7]. Відсутність реальних прикладів використання латинської мови в клінічній практиці (особливо для першокурсників така практика ще не є актуальною) та її зв'язку з іншими дисциплінами (окрім анатомії та гістології) призводить до поверхового засвоєння матеріалу. Багато хто не тільки зі студентів, а й навіть із науковців не бачить сенсу викладання й використання латини: на їхню думку, найбільш сучасною та важливою є англійська мова. Адже в сучасній медицині англійська стає основною для міжнародного спілкування, стажування, написання наукових публікацій і професійної діяльності. Це призводить до зниження мотивації студентів до вивчення латини, оскільки вони віддають перевагу англійським термінам, які, на їхню думку, є більш актуальними в майбутній практичній діяльності. Отже, постає гостре питання: тотальний вплив англійської мови на спеціальну термінологію. Її постійне використання в науковій літературі (медичних посібниках, атласах, журналах тощо), інтернеті й навіть, наприклад, під час розповсюдження біологічно активних добавок з англійськими назвами [7] – усе це суттєво впливає як на анатомо-гістологічну, клінічну номенклатуру, так і на номенклатуру лікарських засобів. Англійська поступово витісняє латину, прагнучи стати міжнародною метамовою фармації та медицини.

Усе це спонукає шукати шляхи подолання упередженого й негативного ставлення до латинської мови та покращення умов не лише її викладання у ЗВО, а й налагодження вивчення латини передусім у спеціалізованих гімназіях і ліцеях. Так, наприклад, Науковий медичний ліцей «Дніпро» Дніпропетровської обласної ради пропонує факультативне вивчення латини в 10–11 класах у досить обмеженій кількості годин (18 годин – 10 клас; 18 годин – 11 клас). Однак це важливий крок не лише для профорієнтації та підготовки школярів до вступу в медичний ЗВО й опанування майбутньою професією, так і для підвищення рівня інтелектуального розвитку здобувачів освіти.

Розширення курсу латини на кілька семестрів у медичних ЗВО дасть студентам змогу краще засвоювати матеріал і застосовувати його в професійній діяльності. Сьогодні освітньо-професійна програма здобувачів вищої освіти Дніпровського державного медичного університету за спеціальностями «Терапія та реабілітація» й «Фармація, промислова фармація» передбачає виділення трьох кредитів (90 годин), із них лише 36 – це практичні заняття, а 54 години – самостійна робота: такий розподіл годин не дає студентам змоги здобути достатній рівень знань та освоїти граматичний і лексичний матеріал, адже

алфавіт, фонетика, морфологічні, словотвірні, синтаксичні та лексичні ресурси латинської мови нині продовжують активно функціонувати як національна знакова система в мовах різних наук і сфер наукового знання. Таким чином, студент, який не засвоїв основи латинської фонетики, граматики й термінології, не лише не зможе ефективно використовувати міжнародну латинську номенклатуру на практиці, а й утратить доступ до значної частини інформації, закладеної в латинських назвах.

Ще одним підґрунтям щодо мотивації опанування латинською мовою є створення адаптованих сучасних підручників із залученням цифрових технологій, оновлення навчальних програм відповідно до міжнародних стандартів. Н. Дерев'янченко підкреслює, що «впровадження інформаційних технологій поряд із традиційними методами навчання є ефективним інструментом у навчальному процесі, оскільки використання аудіовізуальних мультимедійних засобів сприяє поглибленню інтересу до навчання» [6]. Отже, упровадження інтерактивних занять, створення, можливо, віртуальних лабораторій для вивчення анатомо-гістологічних термінів або виписування електронних рецептів латиною під час вивчення фармацевтичної термінології сприятимуть більш ефективному навчанню: це розширить реалізацію міждисциплінарних зв'язків і співпрацю між кафедрами, що викладають латинську мову, фармакологію (анатомію, гістологію), інформатику. Засоби зорової наочності (у цьому випадку може бути залучення відеоконтенту як сучасного інструмента мотивації студентів) допомагають вирішити такі завдання, як заохочення, мобілізація активності студентів, збільшення можливості мимовільного запам'ятовування матеріалу, розширення обсягу засвоюваного та його систематизація.

Ефективним засобом навчання є метод «мозкового штурму»: пропонується виписати рецепт у межах даних фармацевтичного завдання. Цей вид вправ може бути застосований і як кейс-метод (*Team-based learning*), що стимулює критичне мислення й аналітичні здібності студентів і може бути застосований під час ознайомлення, наприклад, із такими темами: «Структура рецепту» й «Правила побудови латинської частини рецептурного рядка» [1, с. 23].

Застосовуючи активні й інтерактивні методи навчання, викладач створює комфортні умови, стимулює якісний і продуктивний процес включення студентів і спонукає їх до самостійного аналізу рівня набутих знань і вмінь з метою їхнього безперервного розвитку. Саме такий підхід викликає інтерес і любов до занять, предмета й «вічної» мови, закладаючи основи стійкого академічного зростання здобувачів освіти.

Інтерактивні методи мають конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Студенти навчаються працювати в колективі, самостійно шукати відповіді на запитання, аргументувати їх і відстоювати власну точку зору. Цим вимогам відповідають і кейс-методи. Сьогодення вимагає перебудови підходів до організації навчального процесу студентів, адже в сучасному навчанні, як дистанційному, так й офлайн, останнім часом рекомендується ширше впроваджувати стратегії навчання, ґрунтовані на активних, студентоцентризованих методах викладання, – *Team-based learning*, *Problem-based learning*, *Case-based learning*. Причому робиться акцент на використанні кейс-методів на різних кафедрах і напрямках:

1. *Team-based learning* – найбільш ефективний у викладанні фундаментальних дисциплін.

2. *Problem-based learning* – найбільше сприяє формуванню клінічної аргументації, диференціації, діагностики.

3. *Case-based learning* – найбільш ефективний метод у клінічному навчанні [13, с. 304].

На заняттях із латинської мови під час вивчення анатомо-гістологічної, фармацевтичної, клінічної термінології у студентів формується й реалізується комунікаційна компетенція – можливість працювати в групі. Тоді як кейс-метод пропонується застосування *Team-based learning*, адже вивчення латинської мови в медичних навчальних закладах має передусім практичний характер навіть тоді, коли заняття проводиться в укритті під час повітряної тривоги. Група ділиться викладачем на команди. Кожна з команд отримує завдання, наприклад, під час вивчення фармацевтичної термінології щодо оформлення бланку рецепта, при цьому особлива увага надається його латинській час-

тині. Студенти обирають лідера команди, який керує процесом, оцінює роботу своєї команди, лише після цього передає на обговорення й перевірку завдання викладачу, який спостерігає і дає підказки. Таким чином, можна говорити про такі переваги методу *Team-based learning*: сучасність, наочність, навчання інших (саме за таких умов засвоєння матеріалу відбувається майже на рівні 90%), під час оцінювання застосовується універсалізація – рівень команди оцінюється за її найбільш слабкою ланкою. Таким чином, студенти демонструють набуті попередні знання, навички роботи з підручником, конспектом, оцінюючи власну навчально-пізнавальну діяльність, здатність допомогти іншим, визначають свої здобутки й недоліки [13, с. 305].

Саме в активній діяльності, яку спрямовує викладач, здобувачі освіти опановують необхідні знання, уміння, навички для їхньої професійної діяльності, розвиваються творчі здібності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Латина залишається важливим елементом медичної освіти, проте її викладання потребує адаптації до високих сучасних умов (базове вивчення в спеціалізованих середніх закладах освіти, збільшення годин на практичне освоєння медичної термінології в ЗВО, забезпечення сучасними підручниками, обладнанням тощо), а також до умов проведення навчання під час воєнного стану (адже під час тривоги мотивація щодо опанування латинської мови значно нижча). Використання новітніх методів навчання, розширення навчального курсу, підвищення мотивації студентів сприятиме кращому засвоєнню знань і підготовці висококваліфікованих медичних фахівців. Лише за умови комплексного підходу до реформування викладання латини можна забезпечити її ефективне засвоєння студентами й використання в їхній подальшій професійній діяльності.

Список літератури

1. Апоненко І.М. Реалізація компетентнісного підходу при викладанні латинської фармацевтичної термінології іноземним студентам. *Social and Economic Aspects of Education in Modern Society*. Vol. 3. Warsaw : R.S. Global Sp. z O.O. P. 22–26.
2. Бондар Н.В. Методи інтерактивного навчання латинської мови у медичних ВНЗ. *Молодий вчений*. 2016. № 12 (39). С. 400–403.
3. Ворона І.І. Використання інтернет-ресурсів для вивчення латинської мови в медичних університетах. *Information Technologies and Learning Tools*. 2019. Т. 74. № 6. С. 138.
4. Ворона І.І., Саварин Т.В., Паласюк Г.Б. Теоретичні аспекти формування іншомовної лексичної компетенції студентів-медиків засобами інтерактивного навчання. 2016. С. 89. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=kNEjDfwAAAAJ&sortby=pub

date&citation_for_view=kNEjDfwAAAAJ:hMod-77fHWUC (дата звернення: 22.04.2025).

5. Гурай Л.П. Роль мотивації при навчанні латинської мови. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRg43Q9dKLAXyEBAIHZCoMbYQFnoECA8QAAQ&url=https%3A%2F%2Frepository.pdmu.edu.ua%2Fbitstreams%2Fbf822f1f-c256-4c51-80d7-7f6bcb3b3301%2Fdownload&usq=AOvVaw3lv5nyvOxVKFS_addOd1R0&opi=89978449 (дата звернення: 18.02.2025).

6. Дерев'яченко Н. Шляхи формування позитивної мотивації вивчення латинської мови у майбутніх лікарів. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRg43Q9dKLAXyEBAIHZCoMbYQFnoECDQAAQ&url=https%3A%2F%2Frepo.knmu.edu>

ua%2Fitems%2F7b345294-5b82-4776-a8d9-91a4ca591d40&usg=AOvVaw3ObPGIEWMBNPmA1u93x8KM&opi=89978449 (дата звернення: 18.02.2025).

7. Дьома Н.С. Формування позитивної мотивації студентів-юристів до вивчення латинської мови. *Інноваційна педагогіка*. 2018. Вип. 3. С. 116–118.

8. Ключник Р.М., Ратомська Л.В. Особливості викладання латинської мови майбутнім філологам. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки»*. 2022. № 1 (23). С. 158–164. DOI: 10.32342/2522-4115-2022-1-23-19.

9. Кузнецова І.В. Мотивація щодо вивчення іноземної мови як чинник успішної соціальної адаптації першокурсників у медичному ВНЗ. *Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов як чинник забезпечення дієвості знань* : матеріали наук.-метод. семінару, м. Харків, 26 жовтня 2012 р. Харків : РВВ ХТЕІ КНТЕУ, 2012. С. 64–68.

References

1. Aponenko, I.M. Realizatsiia kompetentnisnoho pidkhotu pry vykladanni latynskoi farmatsevychnoi terminolohii inozemnym studentam [Implementation of a competency-based approach in teaching Latin pharmaceutical terminology to foreign students]. *Social and Economic Aspects of Education in Modern Society*, 3. Warsaw : R.S. Global Sp. z O.O., 22–26 [in Ukrainian].

2. Bondar, N.V. (2016). Metody interaktyvnogo navchannia latynskoi movy u medychnykh VNZ [Methods of interactive teaching of Latin language in medical universities]. *Molodyi vchenyi – Young scientist*, 12 (39), 400–403 [in Ukrainian].

3. Vorona I.I. (2019). Vykorystannia internet-resursiv dlia vyvchennia latynskoi movy v medychnykh universytetakh [Using Internet resources for studying Latin at medical universities]. *Information Technologies and Learning Tools*, 74 (6), 138 [in Ukrainian].

4. Vorona, I.I., Savaryn, T.V., & Palasiuk, H.B. (2016). Teoretychni aspekty formuvannia inshomovnoi leksychnoi kompetentsii studentiv-medykiv zasobamy interaktyvnogo navchannia [Theoretical aspects of the foreign language lexical competence formation in medical students using interactive learning methods], 89 Retrieved from https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=kNEjDfwAAAAJ&sortby=pubdate&citation_for_view=kNEjDfwAAAAJ:hMod-77fHWUC (data zvernennia: 22.04.2025) [in Ukrainian].

5. Hurai, L.P. Rol motyvatsii pry navchanni latynskoi movy [The role of motivation in learning Latin language]. Retrieved from <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRg43Q9dKLAXyEBAIHZCoMbYQFnoECA8QAQ&url=https%3A%2F%2Frepo.pdmu.edu.ua%2Fbitstreams%2Fbf822f1f->

10. Павлишин Г.А., Біруняк Т.В., Саварин Т.В. Кейс-метод навчання у медичній освіті. *Медична освіта*. 2015. № 3. С. 67–69.

11. Світлична Є.І. Дисципліна «латинська мова» – основа формування професійної термінологічної грамотності студентів фармацевтичного профілю. URL: https://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/8604/1/Світлична%20доповідь_ок.%20варіант.pdf (дата звернення: 31.01.2024).

12. Скуратова Т.Ф., Нетребчук Л.М. Формування мотивації до вивчення латинської мови у медичному закладі вищої освіти. *Наука в південному регіоні України: здобутки та перспективи розвитку* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 16 квітня 2021 р. Одеса, 2021. С. 42–44.

13. Aponenko I.M., Loshchynova I.S. Introduction of competency-based approach and active teaching methods in teaching the Latin language and medical terminology. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 74. Т. 1. С. 302–306.

c256-4c51-80d7-7f6bcb3b3301%2Fdownload&usg=AOvVaw3lv5nyvOxVKFS_addOd1R0&opi=89978449 (data zvernennia: 18.02.2025) [in Ukrainian].

6. Derevianchenko, N. Shliakhy formuvannia pozytyvnoi motyvatsii vyvchennia latynskoi movy u maibutnykh likariv [Ways to form positive motivation to study Latin in future doctors]. Retrieved from <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRg43Q9dKLAXyEBAIHZCoMbYQFnoECDoQAQ&url=https%3A%2F%2Frepo.knmu.edu.ua%2Fitems%2F7b345294-5b82-4776-a8d9-91a4ca591d40&usg=AOvVaw3ObPGIEWMBNPmA1u93x8KM&opi=89978449> (data zvernennia: 18.02.2025) [in Ukrainian].

7. Doma, N.S. (2018). Formuvannia pozytyvnoi motyvatsii studentiv-yurystiv do vyvchennia latynskoi movy [Formation of positive motivation of law students to study Latin]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy*, 3, 116–118 [in Ukrainian].

8. Kliuchnyk, R.M., & Ratomska, L.V. (2022). Osoblyvosti vykladannia latynskoi movy maibutnim filoloham [Characteristic of teaching Latin to future philologists]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya «Pedahohika i psykholohiia»*. *Pedahohichni nauky – Bulletin of the Alfred Nobel University. Series «Pedagogy and Psychology»*. *Pedagogical Sciences*, 1 (23), 158–164. DOI: 10.32342/2522-4115-2022-1-23-19 [in Ukrainian].

9. Kuznetsova, I.V. (2012). Motyvatsiia shchodo vyvchennia inozemnoi movy yak chynnyk uspishnoi sotsialnoi adaptatsii pershokursnykiv u medychnomu VNZ [Motivation for learning a foreign language as a factor of successful social adaptation of first-year students at a medical university]. *Poiednannia innovatsiinykh i tradytsiinykh tekhnolohii navchannia ukrain-skoi ta inozemnykh mov yak chynnyk zabezpechennia*

diievosti znan – The combination of innovative and traditional technologies for teaching Ukrainian and foreign languages as a factor in ensuring the effectiveness of knowledge : materialy nauk.-metod. seminaru, m. Kharkiv, 26 zhovtnia 2012 r. Kharkiv : RVV KhTEI KNTEU, 64–68 [in Ukrainian].

10. Pavlyshyn, H.A., Bihuniak, T.V., & Savaryn, T.V. Keis-metod navchannia u medychnii osviti [Case study method in medical education]. *Medychna osvita – Medical education*, 3, 67–69 [in Ukrainian].

11. Svitlychna, Ye.I. Dystsyplina «latynska mova» – osnova formuvannia profesiinoi terminologichnoi hramotnosti studentiv farmatsevychnoho profilu [The discipline «Latin language» – the basis for the professional terminological literacy formation of pharmaceutical students]. Retrieved from <https://dSPACE.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/8604/1/>

Svitlychna%20dopovid_ok.%20variant.pdf (data zvernennia: 31.01.2024) [in Ukrainian].

12. Skuratova, T.F., & Netrebchuk, L.M. (2021). Formuvannia motyvatsii do vyvchennia latynskoi movy u medychnomu zakladi vyshchoi osvity [Formation of motivation to study Latin in a medical institution of higher education]. *Nauka v pivdennomu rehioni Ukrainy: zdobutky ta perspektyvy rozvytku – Science in the southern region of Ukraine: achievements and development prospects* : materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf., m. Odesa, 16 kvitnia 2021 r. Odesa, 42–44 [in Ukrainian].

13. Aponenko, I.M., & Loshchynova I.S. (2024). Introduction of competency-based approach and active teaching methods in teaching the Latin language and medical terminology. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current issues in the humanities*, 74, 1, 302–306 [in English].

Отримано 03.03.2525

Електронні адреси для листування: innaaponenko738@gmail.com, eshubkina7@gmail.com